

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om aktiebolag och 8 kap. 1 a § lagen om försäkringsbolag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om aktiebolag och lagen om försäkringsbolag skall ändras så att i synnerhet utländska aktieägare lättare skall kunna delta i finländska aktiebolags bolagsstämmor.

Enligt propositionen skall i aktiebolag som anslutit sig till värdeandelssystemet rätten att delta i bolagsstämman bestämmas utifrån den aktieägarförteckning som upprättats tio dagar före bolagsstämman. Förändringar som skett i aktieinnehaven efter detta skall inte inverka på aktieägarnas rätt att delta i bolagsstämman eller på deras röstetal. Också den tidigaste avslutningsdagen för förhandsanmälan föreslås bli tidigarelagd från nuvarande fem dagar till tio dagar före bolagsstämman.

Enligt propositionen kan en ägare till förvaltarregistrerade aktier anmäla sig tillfälligt till aktieägarförteckningen för deltagande i bolagsstämman. Anmälan skall inte förutsätta att ett personligt värdeandelskonto öppnas. Anteckningen i aktieägarförteckningen skall enligt förslaget göras den dag som bestämmer deltagandet i bolagsstämman. De tillfälliga anteckningarna i den aktieägarförteck-

ning som upprättas med tanke på bolagsstämman skall inte tas upp i de aktieägarförteckningar som upprättas efter den dag som bestämmer deltaganderätten.

I propositionen föreslås dessutom att det under vissa förutsättningar skall vara möjligt att delta i bolagsstämmorna med anlitande av tekniska hjälpmedel, såsom bild- och ljudförbindelse i realtid. Det föreslås vidare att formkraven på fullmakten för deltagande i bolagsstämman skall lättas upp.

När en utländsk aktieägare deltar i bolagsstämman skall handeln med hans aktier enligt vad som föreslås inte längre begränsas i praktiken. Också kostnaderna för deltagandet blir lägre. Förändringarna kommer att främja aktieägarnas jämlikhet och förbättra den ställning aktierna i finländska bolag har som placeringsobjekt. Samtidigt skall bolagen få mera tid för förberedandet av bolagsstämmorna.

Förslagen begränsar inte aktieinnehavens offentlighet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge.....	3
Förändringar i aktieinnehav	3
Förvaltarregistrering.....	3
Bestämmande av deltagande i bolagsstämma	3
Dagen som bestämmer deltagande i bolagsstämman och förhandsanmälningdag	4
Antecknande av förvaltarregistrerade aktier i aktieägarförteckningen.....	4
Deltagande i bolagsstämman med anlitan­de av tekniska hjälpmedel.....	5
Bemyndigande.....	5
2. Föreslagna ändringar	5
Bestämmande av deltagande i bolags­stämma enbart på basis av en viss registerdag	6
Den dag som bestämmer deltagandet i bolagsstämman och förhandsanmälningdagen	6
Tillfällig anteckning av förvaltarregistrerade aktier i aktieägarförteckningen....	6
Deltagande i bolagsstämma med anlitan­de av tekniskt hjälpmedel.....	7
Bemyndigande.....	8
3. Propositionens verkningar	8
4. Beredningen av propositionen	8
DETALJMOTIVERING	9
1. Lagförslag	9
1.1. Lagen om aktiebolag	9
1.2. Lagen om försäkringsbolag	11
2. Ikraftträdande.....	11
LAGFÖRSLAGEN	12
om ändring av lagen om aktiebolag	12
om ändring av 8 kap. 1 a § lagen om försäkringsbolag	13
BILAGA	14
PARALLELLTEXTER	14
om ändring av lagen om aktiebolag	14
om ändring av 8 kap. 1 a § lagen om försäkringsbolag	16

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Förändringar i aktieinnehav

En allt större del av ägarna till sådana aktier i finländska aktiebolag som är föremål för offentlig handel är utlänningar. Av det sammanlagda marknadsvärdet av aktier som köps och säljs på Helsingfors fondbörs var 71 procent (ca 267 miljarder euro) vid utgången av september 2000 i utländsk ägo. Trots att ett bolags betydelse i denna statistik är stor, beskriver statistiken hur aktieinnehavet i finländska bolag är fördelat.

Enligt uppgifter från bolagen har både antalet inhemska och antalet utländska aktieägare i flera bolag ökat klart under den senaste tiden. Flera finländska bolag har hundratusentals aktieägare, och det är uppenbart att åtminstone ett bolags aktieägarantal har överstigit miljongränsen. Det ökade antalet aktieägare förväntas i betydande omfattning öka antalet aktieägare som deltar i bolagsstämmorna.

Förvaltarregistrering

För utländska aktieägare är det närmast av orsaker förknippade med internationellt vedertagen egendomsförvaltningspraxis och clearing av aktieköp ändamålsenligt att ha sina aktier förvaltarregistrerade. Detta betyder att i värdepapperscentralens aktieägarförteckning i stället för ägaren antecknas den som sköter förvaltarregistreringen. Enligt 28 § 2 mom. lagen om värdeandelssystemet (826/1991) och 3 a kap. 11 § 1 mom. lagen om aktiebolag (734/1978) har endast de aktieägare som senast fem dagar före bolagsstämman har antecknats i aktieägarförteckningen såsom aktieägare rätt att delta i bolagsstämman. Ägaren av en förvaltarregistrerad aktie måste således före bolagsstämman registrera sig som ägare i värdepapperscentralens aktieägarförteckning, om han vill delta i bolagsstämman. I praktiken betyder detta

att ett värdeandelskonto öppnas i aktieägarens eget namn.

Bestämmande av deltagande i bolagsstämma

I ett bolag som anslutit sig till värdeandelssystemet har en aktieägare som antecknats i aktieägarförteckningen senast fem dagar före bolagsstämman rätt att delta i bolagsstämman. Det har av hävd ansetts att aktieägaren måste äga aktierna också den dag bolagsstämman hålls. I princip kunde aktieägaren idka handel med aktierna mellan den dag som bestämmer deltagandet och dagen för bolagsstämman, men av praktiska skäl är detta inte möjligt för utländska aktieägare. Ägaren av en förvaltarregistrerad aktie måste således registrera sig i aktieägarförteckningen senast fem dagar före bolagsstämman, behålla aktierna till bolagsstämman och omedelbart efter stämman av praktiska skäl upplösa registreringen.

Finländska aktieägares aktier kan inte förvaltarregistreras. En finsk aktieägare kan i praktiken idka handel med sina aktier också mellan den dag som bestämmer deltagandet i bolagsstämman och dagen för bolagsstämman. Aktieägarens slutliga röstetal bestäms också då på basis av innehavet på dagen för bolagsstämman. Röstetalet kan dock inte bli större under denna period.

På dagens aktiemarknad är en situation där en utländsk aktieägare i praktiken inte under flera dagar kan idka handel med sina aktier problematisk. Avsaknaden av möjligheter till handel ökar risken i anslutning till placeringen och minskar aktieägarens villighet att delta i bolagsstämman. Ur en utländsk aktieägares synvinkel försvagar handelsbegränsningen i anslutning till deltagandet i bolagsstämman den ställning som aktier i finländska bolag har som placeringsobjekt.

Enligt exempelvis den svenska aktiebolagslagen grundar sig rätten att delta i bolagsstämman i ett bolag som anslutit sig till värdeandelssystemet (avstämningsbolag) på re-

gisteruppgifter som existerar tio dagar före stämman. Ägaren av en förvaltningsregistrerad aktie kan med stöd av 3 kap. 10 a § i den svenska aktiebolagslagen på begäran tillfälligt registreras i aktieägarförteckningen, ur vilken han automatiskt avförs efter det att bolagsstämman avslutats. Förändringar i delägarskapet vilka skett efter den registrering som gjorts tio dagar före stämman påverkar inte rätten att delta i bolagsstämman. En aktieägare som deltar i bolagsstämman behöver således inte äga aktier den dag bolagsstämman hålls. I Sverige har denna princip iakttagits under hela den nuvarande aktiebolagslagens giltighetstid, dvs. cirka 25 år.

Praxis i Förenta Staterna varierar delstatsvis och bolagsvis. Enligt lagen i Delaware, som är den viktigaste delstaten med tanke på de bolag som är föremål för offentlig handel, kan deltaganderätten bestämmas utifrån en utsatt dag som infaller 10—60 dagar före bolagsstämman. Enligt uppgift är det vanligt att rätten att delta i stämman bestäms 45 dagar före stämman. Förändringar som senare skett i aktieinnehavet inverkar i allmänhet inte på deltagandet i bolagsstämman eller rösträtten där. I Storbritannien finns inte ett sådant system, men i samband med en pågående reform av aktiebolagslagen utreds behovet av att sätta ut en dag som är avgörande för deltagandet i bolagsstämman och som i detta fall skulle infalla några veckor före stämman.

Dagen som bestämmer deltagande i bolagsstämman och förhandsanmälningsdag

Enligt 3 a kap. 11 § lagen om aktiebolag kan i bolagsstämman delta en aktieägare vars aktier senast fem dagar före bolagsstämman har antecknats i aktieägarförteckningen. Enligt 9 kap. 1 § 2 mom. kan i bolagsordningen bestämmas att aktieägare för att kunna delta i stämman skall anmäla sig senast en viss i kallelsen nämnd dag. Denna dag kan vara högst fem dagar före stämman. En motsvarande bestämmelse finns i 8 kap. 1 a § 2 mom. lagen om försäkringsbolag (1062/1979).

Vissa bolag har ansett att tiden om fem dagar för att förbereda sig för stämman borde kunna förlängas, för att de till deltagarantalet växande bolagsstämmorna också i fortsätt-

ningen skulle kunna ordnas kontrollerat och felfritt.

Antecknande av förvaltarregistrerade aktier i aktieägarförteckningen

Det tar flera dagar för en utländsk aktieägare att registrera sig i aktieägarförteckningen och att efter bolagsstämman upplösa registreringen. En utländsk aktieägares förmögenhetsförvaltare måste bland annat få behövliga anvisningar av sin kund och förmedla dem till den som i Finland sköter förvaltarregistreringen. För aktieägaren skall därefter öppnas ett eget värdeandelskonto. I detta syfte skall för aktieägaren beställas en s.k. konstgjord identifikationsbeteckning från värdepapperscentralen. Detta i hög grad manuella och tidskrävande förfarande orsakar avsevärda kostnader vilkas indrivning hos de utländska aktieägarna, i den mån det över huvud taget är möjligt, minskar intresset att delta i bolagsstämmorna.

Värdepapperscentralen har tillsammans med emittenterna och dem som sköter förvaltarregistreringarna strävat efter att utveckla ett förfarande i anslutning till öppnandet av värdeandelskonton för utländska aktieägare. Det förefaller dock som om ett förfarande som innebär att ett värdeandelskonto öppnas för varje aktieägare enbart för deltagande i bolagsstämman kommer att vara långsamt och medföra extra kostnader. Åtgärden är inte heller till någon nytta, om aktieinnehavets offentlighet också kan ordnas på något annat sätt.

Inom bolagsrätten är utgångspunkten aktieägarnas jämlikhet. Då utländska aktieägare av praktiska skäl måste ha sitt innehav förvaltarregistrerat kan det inte anses motiverat att det görs svårt för en innehavare av förvaltarregistrerade aktier att delta i bolagsstämman och att detta förenas med extra kostnader.

En utländsk aktieägare måste vara registrerad även under femdagarsperioden mellan den dag som bestämmer deltagandet och bolagsstämmodagen. Då denna tid läggs till den tid som går åt till att öppna konton och ge anvisningar, kan det för en utländsk aktieägare bli fråga om till och med två veckor under vilka han i praktiken inte kan idka handel

med sina aktier. Handelsbegränsningen är på dagens aktiemarknad problematisk och inverkar negativt på den ställning aktier i finländska bolag har såsom placeringsobjekt.

Det nuvarande systemet orsakar också bolaget och dem som sköter förvaltarregistreringen onödigt arbete, vars kostnader det är svårt att överföra på den utländska aktieägaren.

Deltagande i bolagsstämman med anlitande av tekniska hjälpmedel

I lagen om aktiebolag finns inte bestämmelser om i vilken form bolagsstämman skall hållas eller hur man kan delta i den. När lagen utarbetats har antagandet varit att bolagsstämman hålls på ett ställe där alla deltagare samtidigt är närvarande. I lagen om aktiebolag tillåts att de formbestämmelser som gäller bolagsstämman förbigås, men detta förutsätter i allmänhet samtycke av alla aktieägare.

Bolagsstämmopraxis har utvecklats så att en del av aktieägarna har ansetts kunna delta i stämman med ljud- och bildförbindelse i realtid. Denna praxis har berott på att alla aktieägare vid omfattande stämmor inte har kunnat placeras i samma sal där ordföranden för stämman och största delen av deltagarna är. Av försiktighetsskäl har man dock utgått från att denna form av deltagande är möjlig endast inom samma ort. I regel har deltagande av detta slag skett i en annan sal i samma byggnad.

I och med att aktieägandet blivit internationellare och tekniken utvecklats har man lyft fram frågan om det borde vara möjligt att delta i bolagsstämman med anlitande av tekniska hjälpmedel utan att aktieägarna behöva anlända till mötesorten eller befullmäktiga ett ombud. Frågan är aktuell särskilt när börsnoterade bolag av samma storleksklass från olika stater sammangår. I dessa fall händer det ofta att det, t.ex. efter aktiebyte, i den andra staten bildas en betydande grupp aktieägare som äger aktier i det bolag som har hemort i den andra staten.

I flera länder är det möjligt att delta i bolagsstämman med hjälp av ljud- och bildförbindelse i realtid. I många länder, t.ex. Storbritannien, förs diskussion om ett sådant förfarande. Enligt exempelvis aktiebolagslagen i

Sverige är det möjligt att delta i bolagsstämma genom videoförbindelse. En sådan möjlighet har åtminstone en gång ordnats också för finländska aktieägare. Av delstaterna i Förenta Staterna har Delaware i år ändrat sin lagstiftning så att det är möjligt att delta i bolagsstämma med anlitande av olika tekniska hjälpmedel. Detta slag av deltagande är också möjligt enligt aktiebolagslagen i Australien, vilken anses vara modern.

Bemyndigande

I 9 kap. 2 § lagen om aktiebolag bestäms att en aktieägars ombud skall visa upp en daterad fullmakt för bolagsstämman. I bolagspraxis har det varit oklart om vad som strikt taget krävs av bemyndigandet för att det skall vara giltigt. Oklarheterna har hänfört sig till situationer där en utländsk aktieägare genom en eventuellt t.o.m. lång förmögenhetsförvaltarkedja har delgett sitt finska ombud sin vilja att delta i bolagsstämman och där rösta på ett visst sätt. I dylika egenomsförvaltarkedjor kan det finnas flera olika sätt att förmedla aktieägarens viljeyttring. Beträffande bolagsstämmsituationen har det kunnat råda oklarhet också om huruvida ombudet borde visa hela fullmaktskedjan för bolaget och om den ursprungliga aktieägarens viljeyttring borde ske med iakttagande av formbestämmelserna i lagen om aktiebolag. Tillväxten av antalet utländska aktieägare som deltar i bolagsstämmorna har ökat betydelsen av denna fråga.

2. Föreslagna ändringar

Det föreslås att lagen om aktiebolag skall ändras så att i synnerhet utländska aktieägars deltagande i finska aktiebolags bolagsstämmor blir enklare och billigare än för närvarande. Förändringen är motiverad med tanke på ett jämlikt bemötande av delägarna. Förändringen kan också bedömas förbättra den ställning som aktierna i finländska aktiebolag har i konkurrensen mellan placeringsobjekten. Med de föreslagna bestämmelserna kan man samtidigt minska de kostnader som ett bolag åsamkas av bolagsstämman. De bestämmelser som föreslås i propositionen gör det möjligt att ordna bolagsstämmorna på ett

tillförlitligt sätt också i den situationen att antalet deltagare i bolagsstämmorna skulle öka från det nuvarande. Samtidigt närmas finsk bolagspraxis till de viktigaste jämförelseländerna.

Verkningarna av de föreslagna ändringarna hänför sig närmast till de bolag vars aktier har anslutits till värdeandelssystemet. Möjligheten att använda tekniska hjälpmedel för att kunna delta i bolagsstämmor underlättar också sådana bolags verksamhet vilkas aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet.

De föreslagna ändringarna i lagen om aktiebolag kommer till följd av den hänvisningsteknik som används i lagen om försäkringsbolag att bli direkt tillämpliga också i försäkringsbolagen. Det är bara bestämmelsen om anmälan till bolagsstämma i lagen om försäkringsbolag som behöver ändras särskilt, för att motsvara ändringarna i lagen om aktiebolag.

Bestämmande av deltagande i bolagsstämma enbart på basis av en viss registerdag

Det föreslås att lagen om aktiebolag skall ändras så att rätten att delta i bolagsstämman för ett bolag som har anslutit sig till värdeandelssystemet skall bestämmas på basis av vem som enligt aktieägarförteckningen äger aktier i bolaget tio dagar före bolagsstämman.

Förändringar som skett i ägandet efter den bestämda dagen skall inte inverka på aktieägarnas rätt att delta i bolagsstämman eller på aktieägarnas röstetal. Den föreslagna ändringen förkortar den faktiska begränsningen av handeln med aktier väsentligt eller rentav slopar den helt och hållet. Ändringen skulle också underlätta de praktiska mötesarrangemangen, eftersom bolaget inte på mötesdagen skulle behöva reda ut om aktieinnehavet fortfarande stämmer.

Den föreslagna bestämmelsen betyder att i bolagsstämman kunde delta också sådana aktieägare som inte längre alls äger aktier i bolaget. Ett sådant arrangemang har inte befunnits ha orsakat problem i de länder, såsom Sverige, där det finns en lång erfarenhet av motsvarande reglering. Det är klart att ingen har intresse av att delta i ett sådant bolags bolagsstämma i vilket han inte längre äger akti-

er. Det föreslås dessutom att den dag som bestämmer deltagandet i bolagsstämman sätts ut rätt nära bolagsstämmodagen. Vid betydande aktieköp kan saken vid behov avgöras genom avtal mellan parterna.

Bestämmelsen skall gälla endast bolag vars aktier har anslutits till värdeandelssystemet. I praktiken är sådana bolag de vars aktier är föremål för offentlig handel.

Den dag som bestämmer deltagandet i bolagsstämman och förhandsanmälningsdagen

I propositionen föreslås att rätt att delta i bolagsstämman skall tillkomma den som tio dagar före stämman är antecknad som aktieägare i akteägarförteckningen. Denna tidpunkt, som är av central betydelse för rätten att delta i stämman, föreslås bli tidigarelagd med fem dagar. Syftet med detta är att underlätta de praktiska arrangemangen i anslutning till bolagsstämmor. Efter denna ändring motsvarar det finska systemet det som iakttas i Sverige.

I propositionen föreslås också att bolaget skall kunna sätta ut den sista förhandsanmälningsdagen så att den infaller tidigast tio dagar före stämman. Enligt gällande lag kan denna dag vara tidigast fem dagar före stämman. Syftet med ändringen är att ge bolagen mertid för mötesförberedelserna. Ändringen förpliktar naturligtvis inte bolaget att tidigarelägga den sista förhandsanmälningsdagen. Den föreslagna tidigaste anmälningsdagen vore densamma som den dag som bestämmer deltagandet i bolagsstämman.

Tillfällig anteckning av förvaltarregistrerade aktier i aktieägarförteckningen

Deltagande i bolagsstämman förutsätter för närvarande att ett personligt värdeandelskonto öppnas. Öppnandet och avslutandet av kontot medför relativt stora kostnader och förlänger den tid under vilken man i praktiken inte kan bedriva handel med en utländsk aktieägares aktier.

I propositionen föreslås att ägaren av en förvaltarregistrerad aktie tillfälligt skall kunna registrera aktien i aktieägarförteckningen. Denna registrering skall göras som avslutning på den dag på basis av vilken rätten att

delta i bolagsstämman bestäms. Eftersom man kan börja utarbeta den tillfälliga aktieägarförteckningen först sent på kvällen, är det till exempel möjligt att den fås färdig först under följande dygn.

Tillfälliga registreringar skall inte tas upp i de aktieägarförteckningar som upprättas efter den utsatta tiden och vars uppgifter grundar sig uteslutande på uppgifter ur värdeandels-systemet. I den aktieägarförteckning som upprättas efter den utsatta tiden skall en aktie som tillfälligt antecknats i aktieboken således åter höra till den andel aktier som förvaltarregistrerats. I praktiken skulle en aktie hela tiden vara förvaltarregistrerad.

En tillfällig registrering skall inte förutsätta att ett värdeandelskonto öppnas. Registreringen skall ske så att till den aktieägarförteckning som producerats ur värdeandels-systemet fogas förvaltarregisterskötarnas meddelanden om de aktieägare som har anmält sin vilja att bli tillfälligt registrerade. Förutsättningarna för registreringen skall motsvara de förutsättningar under vilka den som sköter ett förvaltarregister för närvarande kan öppna ett innehavarkonto för förvaltarregistrerade aktier.

Ägarförändringar som skett efter det aktieägarförteckningen upprättats skall, såsom ovan har föreslagits, inte inverka på aktieägarens rätt att delta i bolagsstämman eller på hans rösträtt. Av den anledningen skall det att den tillfälliga registreringen upphör samma dag inte inverka på aktieägarens rätt att delta i bolagsstämman.

I propositionen föreslås att den aktieägarförteckning i vilken de tillfälligt registrerade aktieägarna har förts in skall hållas framlagd från tidpunkten då den färdigställts och ända till bolagsstämman. Vid sidan av denna aktieägarförteckning skall naturligtvis också bolagets uppdaterade aktieägarförteckning hållas framlagd. Enligt gällande lag behöver en föräldrad aktieägarförteckning inte hållas framlagd, varför den föreslagna regleringen ökar aktieägandets offentlighet.

Den aktieägarförteckning som bestämmer deltagandet i bolagsstämman skulle i praktiken på samma sätt som övriga ägarförteckningar upprättas i värdepapperscentralen. Förteckningen skulle stå till bolagets och därigenom bolagets eventuella underentreprenö-

rens förfogande då bolagsstämman förbereds.

Vid sidan av föreliggande proposition har det förfarande bedömts där den som sköter förvaltarregistreringen skulle ges rätt att rösta i överensstämmelse med fullmakter som givits av de aktieägare som finns i förvaltarregistret. En sådan reglering skulle dock innehålla flera missförhållanden. Bemyndigandet för den som sköter förvaltarregistret kunde härvid inte härledas från en aktieägare i aktieägarförteckningen. Regleringen skulle inte hjälpa en ägare av förvaltarregistrerade aktier i en situation där denne vill delta i bolagsstämman med tekniska hjälpmedel. Regleringen skulle också i praktiken ge den som sköter förvaltarregistreringen ensamrätt att vara ombud för en utländsk aktieägare vid bolagsstämman.

Deltagande i bolagsstämma med anlitan-
de tekniskt hjälpmedel

Gällande lag har tolkats så att det inte är möjligt att delta i bolagsstämman från en plats utanför mötesplatsen t.ex. med hjälp av bild- och ljudförbindelse i realtid, men att en sådan förbindelse har ansetts vara möjlig att ordna mellan olika mötessalar i samma byggnad.

I propositionen föreslås det att lagen om aktiebolag ändras så att det skall vara möjligt att delta i bolagsstämmor med hjälp av tekniska medel även från platser utanför mötesplatsen. I förslaget preciseras inte hurdant detta hjälpmedel kunde vara. För närvarande kunde åtminstone en sådan ljud- och bildförbindelse i realtid som har använts för att förena en bolagsstämmas huvudsal med en nära belägen annan sal vara ett sådant hjälpmedel som avses i bestämmelsen. När hjälpmedel används är det viktigt att en aktieägare kan identifieras på ett liknande sätt som nu och att eventuella omröstningar kan förrättas på ett tillfredsställande sätt.

Den föreslagna möjligheten att delta med hjälp av tekniska hjälpmedel minskar inte möjligheten att på traditionellt sätt delta i bolagsstämman på bolagsstämmoorten. Därför förutsätts i den föreslagna bestämmelsen inte att den som deltar i stämman med tekniska hjälpmedel alltid skulle vara i exakt samma ställning som den som deltar i den egentliga

stämman. I bolagspraxis vore det således möjligt att t.ex. utveckla system, där aktieägarna kan följa hur mötet framskrider och delta i omröstningarna utan att aktieägarna i praktiken har möjlighet att utöva t.ex. sin yttranderätt och sin rätt att ställa frågor. Deltagandet via datanät kunde vara sådant.

Eftersom förslaget inte minskar aktieägarnas möjlighet att delta i den egentliga bolagsstämman, skall bolagets styrelse kunna fatta beslut om användandet av tekniska hjälpmedel. Detta är i praktiken det mest flexibla sättet att lösa frågan. Den föreslagna möjligheten att delta i bolagsstämman via datanät kan innebära att mötesoffentligheten ökar. Detta är inte ett problem i stora bolag, där mötena också annars i praktiken är offentliga. I små bolag har man ibland förhållit sig negativt till publicitet. I praktiken skulle dock offentligheten inte öka just alls i situationer där majoriteten av de aktieägare som deltar i mötet förhåller sig negativt till ökad offentlighet. En majoritet av bolagsstämman kan entlediga de styrelsemedlemmar som fattat beslut om saken, vilket torde styra styrelsens verksamhet. Med samma majoritet kan man för närvarande besluta att t.ex. representanter för massmedierna får delta i stämmorna.

Bemyndigande

I propositionen föreslås för förtydligande av nuläget och för minskande av den rättsliga osäkerheten att lagen om aktiebolag ändras så att ett ombud förutom med fullmakt också på något annat tillförlitligt sätt skall kunna visa att han har rätt att företräda en aktieägare.

Det är motiverat att lätta upp de ovillkorliga formkraven för att internationell fullmaktpraxis inte skall orsaka rättslig osäkerhet i Finland. I de förfarande som hittills har iakttagits har inte observerats missförhållanden, varför en flexiblere reglering inte förefaller vara förknippad med någon särskild risk för missbruk.

3. Propositionens verkningar

Till propositionen hänför sig inte effekter för den offentliga ekonomin.

Genom de bestämmelser som föreslås i

propositionen kan man underlätta i synnerhet de utländska aktieägarnas deltagande i finska bolags bolagsstämmor. De finska bolagens aktier blir därigenom attraktivare investeringsobjekt och bolagens kapitalanskaffning underlättas.

Med hjälp av de föreslagna bestämmelserna kan man minska kostnaderna för ordnande av bolagsstämman. Kostnadsinbesparingarna orsakas främst av att det inte längre är nödvändigt att öppna personliga värdeandelskonton för de ägare av förvaltarregistrerade aktier som deltar i bolagsstämman. Minskningen av kostnaderna skulle gagna den som sköter förvaltarregistreringen, aktieägarna eller bolaget, beroende på vem som har kunnat åläggas ansvaret för de kostnader som förfarandet för närvarande har orsakat. Å andra sidan är det möjligt att de föreslagna ändringarna ökar antalet aktieägare som deltar i bolagsstämmorna och därigenom också kostnaderna för ordnandet av stämmor. Det väsentliga är dock att den per deltagare beräknade kostnaden för ordnande av en bolagsstämma minskar.

Den föreslagna lagen inverkar inte på bekämpningen av gråekonomin.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänstearbete vid justitieministeriet.

Beträffande utkastet till proposition har utlåtanden begärts av följande: finansministeriet, inrikesministeriet, handels- och industriministeriet, social- och hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning, Patent- och registerstyrelsen, Finansinspektionen, Försäkringsinspektionen, Centralhandelskammaren, Helsinki Exchanges Group Ltd, Aktiespararnas Centralförbund rf, Finlands Advokatförbund, Bankföreningen i Finland rf, Finlands Fondförening rf, Företagarna i Finland rf, Finlands Försäkringsbolags Centralförbund rf, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund rf, Industrijuristföreningen rf, Pekka Timonen och Heikki Toiviainen (Helsingfors universitet, institutionen för privaträtt), Risto Nuolimaa (Tammerfors universitet, fakulteten för ekonomi och förvaltning), Matti J. Sillanpää (Åbo handelshögskola), professor emeritus Juhani Kyläkallio samt juris licenti-

at Gerhard af Schultén. Utlåtanden har dessutom givits av Merita Bank Abp och Palvelu-työnantajat ry.

En klar majoritet av dem som givit utlåtan- den har ansett att de föreslagna ändringarna av lagen om aktiebolag är behövliga och till en del också helt nödvändiga samt ansett att de föreslagna åtgärderna gör finska aktier mera intressanta som placeringsobjekt. När det gäller den dag som bestämmer deltagan- det i bolagsstämma har det i utlåtan- den anförts å ena sidan att den skall vara densamma för alla bolag och fastställas till en dag som tidsmässigt ligger så nära bolagsstämmoda- gen som möjligt, å andra sidan att den borde variera enligt bolagens behov och kunna fast- ställas till en dag som är tillräckligt långt före

bolagsstämman. I propositionen har det valts en lösning som är klar och som samtidigt gör det möjligt att också i praktiken arrangera bolagsstämmor med ett stort antal deltagare.

Två bolagsrättsliga experter har riktat princi- piell kritik mot de förslag som gäller för- valtarregistrerade aktieägares deltagande i bolagsstämman. En av dem som gett utlåtan- de har å sin sida rekommenderat att delta- gandet i bolagsstämma med anlitan- de av tek- niska hjälpmedel inte skall ingå i proposi- tionen och några har föreslagit alternativ formu- lering. Största delen av dem som givit utlå- tanden har dock understött förslagen och del- vis ansett dem mycket behövliga och därför ingår de i propositionen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om aktiebolag

3 a kap. Aktier som hör till värde- andelssystemet

11 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att endast en aktieägare som tio dagar före bo- lagsstämman finns i aktieägarförteckningen har rätt att delta i bolagsstämman.

Det föreslås att momentet ändras så att för- ändringar som har skett i aktieinnehavet efter ovan nämnda dag, minskningar av antalet ak- tier inbegripet, inte inverkar på aktieägarens rätt att delta i bolagsstämman eller på aktie- ägarnas röstetal. Aktieägaren skall således i princip kunna delta i bolagsstämman också i det fallet att han har sålt alla sina aktier före bolagsstämman.

I momentet skall också bestämmas om den i momentet avsedda aktieägarförteckningens offentlighet. Förteckningen skall vara offent- lig från det den blivit färdig till dess bolags- stämman avslutats. Beträffande förteckning- ens offentlighet skall i övrigt gälla bestäm- melserna om aktieägarförtecknings offentlig- het. Detta betyder bland annat att förteck- ningen i enlighet med 3 a kap. 8 § borde hål-

las framlagd för alla i värdepapperscentralen. Denna aktieägarförtecknings offentlighet skall inte inverka på offentligheten av de ak- tieägarförteckningar som upprättas före bo- lagsstämman. Det skall således vara möjligt att det samtidigt finns två offentliga förteck- ningar, av vilka den förteckning som avses i denna paragraf bestämmer rätten att delta i bolagsstämman.

11 a §. I denna nya paragraf, som föreslås ingå i kapitlet, skall det bestämmas om tillfällig anteckning i aktieägarförteckningen av ägaren till en förvaltarregistrerad aktie. Anteckningen skall göras uttryckligen för deltagande i bolagsstämman. Enligt 1 mom. skall anteckningen i aktieägarförteckningen ske den dag som avses i 11 § 1 mom., dvs. tio dagar före bolagsstämman. En för- valtarregistrerad aktieägare skall antecknas i den aktieägarförteckning som upprättas för bolagsstämman, men efter det skall ägandet åter synas som förvaltarregistrerat i aktie- ägarförteckningen.

Det tillfälliga registrerandet av en aktieäga- re skall i praktiken ske så att den som sköter förvaltarregistreringen meddelar värdepap- perscentralen de aktieägare som önskar bli antecknade i aktieägarförteckningen. Dessut- om skall den som sköter förvaltarregistre-

ringen meddela aktieägarens adress, antalet aktier som skall antecknas i aktieägarförteckningen samt en individualiserande uppgift enligt värdepapperscentralens regler. Den individualiserande uppgiften är densamma som skall ges när någon i det fall att en finsk personbeteckning saknas ansöker om ett sådant indentifikationssignum som avses i 3 § 2 mom. lagen om värdeandelskonton (827/1991). För utländska aktieägare som registreras tillfälligt skall dock inte sökas en sådan konstgjord beteckning som behövs när ett värdeandelskonto öppnas. Den individualiserande uppgift som avses i bestämmelsen kunde enligt värdepapperscentralens regler vara födelsetid, utländskt personnummer eller t.ex nummer på pass eller id-kort samt datum för när ett sådant dokument har utfärdats. Beträffande tillfälligt registrerade aktieägare skall i aktieägarförteckningen inte antecknas betalnings- eller beskattningsuppgifter.

Det uppdrag som en utländsk aktieägare i fråga om bolagsstämman givit en finländsk skötare av förvaltarregistreringen kan vara av allmän natur. Uppdraget kan ofta tolkas gälla endast deltagande i följande bolagsstämma, varvid den som sköter förvaltarregistreringen kan anmäla aktieägaren tillfälligt till aktieägarförteckningen på det sätt som avses i bestämmelsen.

I praktiken skall verkningarna av en tillfällig anteckning i aktieägarförteckningen begränsas till deltagande i bolagsstämman.

9 kap. Bolagsstämma

1 §. För klarhetens skull föreslås det att i paragrafens 2 mom. tas in en hänvisning till 3 kap. 13 § samt 3 a kap. 4 § 2 mom., 11 § och 11 a §.

Det föreslås att momentets bestämmelse om förhandsanmälan ändras så att den sista anmälningsdagen till bolagsstämma skall kunna vara tidigast tio dagar före bolagsstämman.

2 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att en aktieägare skall kunna bemyndiga ett ombud för sig också på annat sätt än genom att använda skriftlig och daterad fullmakt. En förutsättning är att ombudet på ett tillförlitligt sätt kan visa att han har rätt att företräda ak-

tieägaren. Ändringen skall inte inverka på den rätt att vara ombud som grundar sig på lagstadgat företrädande.

Den föreslagna ändringen förtydligar det nuvarande rättsläget i bolag vars aktier är föremål för offentlig handel och vilka har utländska aktieägare. Som ett i bestämmelsen avsett tillförlitligt sätt att visa sin rätt att företräda aktieägare kunde anses ett bemyndigande som sker genom förmedling av den utländska aktieägarens förmögenhetsförvaltare som står under offentlig tillsyn och genom förmedling av andra som tillhandahåller investeringstjänster och som står under offentlig tillsyn. Ett sådant bemyndigande kan framskrida i en kedja, varvid bemyndigande mellan olika parter kan ske på olika sätt, bland annat via Internet eller i vissa fall per telefon. Enligt bestämmelsen skall ett sådant, mot internationell praxis svarande bemyndigande kunna godkännas också i Finland utan att man separat måste utreda om kravet på fullmaktens skriftliga form kan anses bli uppfyllt till alla delar. Bedömningen av utredningens tillförlitlighet blir i överensstämmelse med de allmänna principerna en uppgift för å ena sidan ombudet och å andra sidan bolagsstämman och dess ordförande. Dessa bär ansvaret för bedömningen.

Det att formkraven lättas upp när det gäller kraven på skriftlig fullmakt borde inte inverka på de principer enligt vilka man bedömer vilka effekter felet i bemyndigandet har haft för giltigheten av bolagsstämmans beslut.

Den föreslagna bestämmelsen skall i praktiken inte just alls inverka på den bolagsstämmapraxis som iaktas i privata aktiebolag.

4 §. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., i vilket skall bestämmas om möjligheten att delta i bolagsstämman också med anlitande av tekniska hjälpmedel.

I bestämmelsen skall uttryckligen konstateras att ett deltagande av detta slag är en deltagandeform som bolaget erbjuder sina aktieägare utöver möjligheten att delta genom fysisk närvaro vid stämman. På basis av denna bestämmelse skall bolaget således inte kunna avstå från att hålla en bolagsstämma på traditionellt sätt och inte heller kunna begränsa aktieägares möjligheter att delta i en sådan bolagsstämma. Det är givetvis möjligt att av-

vika från bolagsstämmans formkrav på basis av 9 kap. 10 §.

Det skall vara styrelsen som beslutar om ibruktagande av ett tekniskt hjälpmedel, valet av hjälpmedel och de praktiska arrangemangen. Styrelsen skall också ha rätt att besluta att hjälpmedel inte mera kan användas vid följande bolagsstämma eller att ett tidigare iakttaget förfarande ändras till någon del. Bolaget skall kunna ta in bestämmelser om saken i bolagsordningen, varvid styrelsens beslutanderätt skulle inskränkas på motsvarande sätt. Styrelsen skall givetvis inte ha fullständigt fri prövningsrätt i ärendet, utan avgörandena måste träffas bland annat enligt principen om jämlikt bemötande av aktieägarna. Ordandet av sådana deltagandemöjligheter skall grunda sig på objektiva kriterier, men de behöver inte vara schablonmässiga. Ljud- och bildförbindelse skall inte nödvändigtvis behöva ordnas från ett land där det bor ett avsevärt antal aktieägare, om tidpunkten för bolagsstämman skulle infalla nattetid i detta land.

En förutsättning för användning av tekniska hjälpmedel är att man på ett sätt som motsvarar de förfarande som iakttagits vid en stämma ordnad på traditionellt sätt kan försäkra sig om identiteten hos de aktieägare som deltar på detta sätt samt rösträkningens riktighet. En förutsättning är således inte att dessa frågor kan utredas med full säkerhet. En förutsättning är inte heller att de aktieägare som deltar i bolagsstämman på detta sätt kan utnyttja sin fråge- eller yttranderätt. Det väsentliga är att aktieägaren med hjälp av tekniska hjälpmedel kan delta i omröstning som ordnats på ett tillförlitligt sätt.

Ett tekniskt hjälpmedel som avses i bestämmelsen kunde vara en ljud- och bildförbindelse i realtid. Sådan förbindelse har redan använts som deltagandeform för aktieägare vilka på bolagsstämmoplatsen befinner sig i olika rum. Hjälpmedlet kan också vara en datanätsförbindelse, om ovan nämnda för-

utsättningar uppfylls.

I de tekniska arrangemangen för deltagandet kan förekomma olika slags störningar. En del av störningarna kan eventuellt redas ut t.ex. genom att mötet avbryts för den tid som reparationerna kräver. Det är dock möjligt att en del av aktieägarna på grund av störningen blir utan möjlighet att delta i bolagsstämman. Vilken betydelse störningar av detta slag har för bolagsstämmobeslutens giltighet måste avgöras från fall till fall i enlighet med lagen om aktiebolag och de principer som uppkommit i rättspraxis. När endast en liten grupp aktieägare förlorar möjligheten att delta är det möjligt att felet inte anses ha påverkat beslutets innehåll så väsentligt att det inte kunde betraktas som giltigt.

Enligt den föreslagna bestämmelsen skall en möjlighet till deltagande av detta slag nämnas i kallelsen till stämman. Det räcker att kallelsen innehåller ett allmänt omnämnande av saken. Närmare uppgifter skall t.ex. kunna fås på det sätt som nämns i kallelsen.

1.2. Lagen om försäkringsbolag

8 kap. Bolagsstämma

1 a §. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att den sista förhandsanmälningdagen till bolagsstämma skall kunna vara tidigast tio dagar före bolagsstämman. En likadan ändring föreslås i lagen om aktiebolag.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Ett snabbt ikraftträdande är motiverat för att aktieägarna och bolagen skall kunna dra nytta av de nya förfarandena redan vid de bolagsstämmor som hålls våren 2001.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 3 a kap. 11 § 1 mom.,
 9 kap. 1 § 2 mom. och 2 § 1 mom., av dessa lagrum 3 a kap. 11 § 1 mom., sådant det lyder i
 lag 145/1997, samt
 fogas till 3 a kap. en ny 11 a § och till 9 kap. 4 § ett nytt 2 mom. som följer:

3 a kap.

Aktier som hör till värdeandelssystemet

11 §

Rätt att delta i bolagsstämman i ett bolag
 vars aktier har överförts till värdeandelssys-
 temet har endast en aktieägare som tio dagar
 före bolagsstämman har varit antecknad som
 aktieägare i aktieägarförteckningen, om inte
 något annat följer av 4 § 2 mom. Förändring-
 ar som har skett i aktieinnehavet efter ovan
 nämnda dag inverkar inte på aktieägarens rätt
 att delta i bolagsstämman eller på aktieäga-
 rens röstetal. Den aktieägarförteckning som
 här avses är offentlig till utgången av bolags-
 stämman.

11 a §

Ägaren till en förvaltarregistrerad aktie kan
 för deltagande i bolagsstämman tillfälligt an-
 tecknas i aktieägarförteckningen. Anteck-
 ningen görs den dag som avses i 11 § 1 mom.
 För tillfällig anteckning skall uppges aktie-
 ägarens namn och adress, antalet aktier som
 antecknas i aktieägarförteckningen samt en
 sådan individualiserande uppgift enligt vär-
 depapperscentralens regler som skall ges när
 det identifikationssignum som avses i 3 §
 2 mom. lagen om värdeandelssystemet söks.

9 kap.

Bolagsstämma

1 §

Varje aktieägare har rätt att delta i bolags-
 stämma och där yttra sig, om inte annat be-
 stäms i denna lag. Närmare bestämmelser om
 aktieägarnas rätt att delta i bolagsstämman
 finns i 3 kap. 13 § samt 3 a kap. 4 § 2 mom.,
 11 § och 11 a §. I bolagsordningen kan be-
 stämmas att aktieägare, för att få delta i bo-
 lagsstämma, skall anmäla sig hos bolaget se-
 nast en viss i kallelsen till stämman nämnd
 dag, som kan vara tidigast tio dagar före
 stämman.

2 §

Aktieägarna utövar sin rätt vid bolags-
 stämman personligen eller genom ombud.
 Ombudet skall visa upp en daterad fullmakt
 eller annars på tillförlitligt sätt visa sin rätt att
 företräda en aktieägare. Bemyndigandet gäll-
 er en enda stämma, om inte annat framgår av
 det. Bemyndigandet gäller dock högst tre år
 från utfärdandet.

4 §

 Bolagets styrelse kan besluta att det skall vara möjligt att delta i bolagsstämman också med utnyttjande av tekniska hjälpmedel. En förutsättning för detta är att man på ett sätt som kan jämföras med de förfaranden som

iakttas vid en vanlig bolagsstämma kan klarlägga rätten att delta i stämman och det att rösträkningen har skett på behörigt sätt. Denna möjlighet att delta skall nämnas i kallelsen till stämman.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 8 kap. 1 a § lagen om försäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen av den 28 december 1979 om försäkringsbolag (1062/1979) 8 kap. 1 a § 2 mom., sådant det lyder i lag 611/1997, som följer:

8 kap.

Bolagsstämma

1 a §

stämma och där yttra sig, om inte annat bestäms i denna lag. I bolagsordningen kan bestämmas att delägare, för att få delta i bolagsstämma, skall anmäla sig hos bolaget senast en viss i kallelsen till stämman nämnd dag, som kan vara tidigast tio dagar före stämman.

 Varje delägare har rätt att delta i bolags-

 Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 17 november 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Johannes Koskinen*

1.

Lag**om ändring av lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 3 a kap. 11 § 1 mom., 9 kap. 1 § 2 mom. och 2 § 1 mom., av dessa lagrum 3 a kap. 11 § 1 mom., sådant det lyder i lag 145/1997, samt

fogas till 3 a kap. en ny 11 a § och till 9 kap. 4 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a kap.

Aktier som hör till värdeandelssystemet

11 §

Rätt att delta i bolagsstämman i ett bolag vars aktier har överförts till värdeandelssystemet har endast en aktieägare som senast fem dagar före bolagsstämman har antecknats som aktieägare i aktieägarförteckningen, om inte något annat följer av 4 § 2 mom. När en aktieägares röstetal räknas ut beaktas inte de aktier som efter den dag som här avses har införts för honom i aktieägarförteckningen.

11 §

Rätt att delta i bolagsstämman i ett bolag vars aktier har överförts till värdeandelssystemet har endast en aktieägare som tio dagar före bolagsstämman har varit antecknad som aktieägare i aktieägarförteckningen, om inte något annat följer av 4 § 2 mom. *Förändringar som har skett i aktieinnehavet efter ovan nämnda dag inverkar inte på aktieägares rätt att delta i bolagsstämman eller på aktieägares röstetal. Den aktieägarförteckning som här avses är offentlig till utgången av bolagsstämman.*

11 a §

Ägaren till en förvaltarregistrerad aktie kan för deltagande i bolagsstämman tillfälligt antecknas i aktieägarförteckningen. Anteckningen görs den dag som avses i 11 § 1 mom. För tillfällig anteckning skall uppges aktieägares namn och adress, antalet aktier som antecknas i aktieägarförteckningen samt en sådan individualiserande uppgift enligt värdepapperscentralens regler som skall ges när det identifikationssignum som avses i 3 § 2 mom. lagen om värdeandelssystemet söks.

9 kap.

Bolagsstämma

1 §

Varje aktieägare har rätt att delta i bolagsstämma och där yttra sig, om ej i denna lag annat är stadgat. I bolagsordningen kan bestämmas att aktieägare, för att få delta i bolagsstämma, skall anmäla sig hos bolaget senast viss i kallelsen till stämman nämnd dag, som kan vara högst fem dagar före stämman.

Varje aktieägare har rätt att delta i bolagsstämma och där yttra sig, om *inte annat bestäms* i denna lag. *Närmare bestämmelser om aktieägarnas rätt att delta i bolagsstämman finns i 3 kap. 13 § samt 3 a kap. 4 § 2 mom., 11 § och 11 a §.* I bolagsordningen kan bestämmas att aktieägare, för att få delta i bolagsstämma, skall anmäla sig hos bolaget senast en viss i kallelsen till stämman nämnd dag, som kan vara tidigast *tio* dagar före stämman.

2 §

Aktieägare utövar sin rätt vid bolagsstämma personligen eller genom ombud. Ombudet skall förete dagtecknad fullmakt. Bemyndigandet gäller en enda stämma, om icke annat framgår av fullmakten. Fullmakten gäller dock högst tre år från utfärdandet.

2 §

Aktieägarna utövar sin rätt vid bolagsstämman personligen eller genom ombud. Ombudet skall *visa upp en daterad fullmakt eller annars på tillförlitligt sätt visa sin rätt att företräda en aktieägare.* Bemyndigandet gäller en enda stämma, om *inte* annat framgår av *det*. Bemyndigandet gäller dock högst tre år från utfärdandet.

4 §

Bolagets styrelse kan besluta att det skall vara möjligt att delta i bolagsstämman också med utnyttjande av tekniska hjälpmedel. En förutsättning för detta är att man på ett sätt som kan jämföras med de förfaranden som iakttas vid en vanlig bolagsstämma kan klarlägga rätten att delta i stämman och det att rösträkningen har skett på behörigt sätt. Denna möjlighet att delta skall nämnas i kallelsen till stämman.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 8 kap. 1 a § lagen om försäkringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 1979 om försäkringsbolag (1062/1979) 8 kap. 1 a §
2 mom., sådant det lyder i lag 611/1997, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

Bolagsstämma

1 a §

Varje delägare har rätt att delta i bolagsstämman och yttra sig där, om inte *något* annat stadgas i denna lag. I bolagsordningen kan bestämmas att en delägare för att få delta i bolagsstämman skall anmäla sig hos bolaget senast den dag som nämns i kallelsen till stämman och som kan vara tidigast fem dagar före stämman.

Varje delägare har rätt att delta i bolagsstämman och *där yttra sig*, om inte annat *bestäms* i denna lag. I bolagsordningen kan bestämmas att delägare, för att få delta i bolagsstämman, skall anmäla sig hos bolaget senast *en viss* i kallelsen till stämman *nämnd dag*, som kan vara tidigast *tio* dagar före stämman.

Denna lag träder i kraft den 20 .